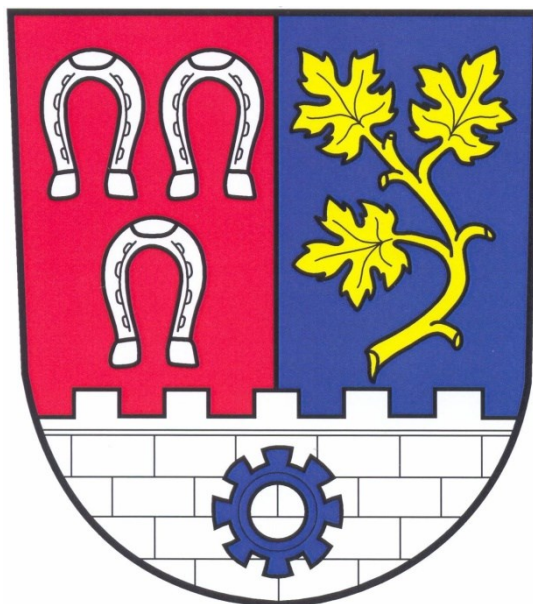

Znak města Hostivice

Znak města schválila rada Městského národního výboru Hostivice dne 1. června 1978.

Popis znaku (blason)

Červeno-modře polcený štít, v patě stříbrná kvádrovaná hradba s cimbuřím a modrým ozubeným kolem. Vpravo tři stříbrné podkovy (2, 1), vlevo zlatá do oblouku vztyčená větev vinné révy se třemi listy.

Výklad jednotlivých částí znaku

Červené pole heraldicky vpravo (z pohledu pozorovatele vlevo) se třemi stříbrnými podkovami znamená vlastní Hostivici, vychází z erbu vladyky Jindřicha z Hostivice a ze Semčic, který zde vlastnil majetek na konci 15. století.

Modré pole s větví vinné révy připomíná Litovice a odkazuje na erb Řehníka z Litovic (prvního známého majitele Litovic) a rodu Dražiců.

Stříbrná zeď symbolizuje městský statut (žádná ves tvořící dnešní město nebyla nikdy opevněna), pět stínek naznačuje pět městských částí (v době schválení Hostivice I, Hostivice II – Litovice, Hostivice III – Jeneček, Hostivice IV – Břve a Hostivice V – Palouky).

Modré ozubené kolo připomíná průmyslovou výrobu a novodobý rozvoj obce a posléze i města.

Poznámky ke vzhledu znaku

Pro vzhled znaku je závazný jeho slovní popis (blason). Usnesení z roku 1978, kterým byl znak města schválen, odkazuje pouze na předložený návrh a neobsahuje tento popis. Blason znaku stanovil až dne 23. února 2005 podvýbor pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

V průběhu doby vzniklo několik výtvarných podob městského znaku, které se liší nejčastěji podrobností kresby a zejména počtem zubů na ozubeném kole. Všechny tyto podoby jsou rovnocenné, protože počet zubů ozubeného kola není v popisu stanoven.

V tomto dokumentu je použita výtvarná realizace Mgr. Jana Tejkala vypracovaná v roce 2004 při zpracování návrhu vlajky města (tehdy praporu).

Pravidla užívání znaku

Užívání znaku města upravuje § 34a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění. Znak může používat město a jím zřízené nebo založené organizační složky a právnické osoby. Jiné subjekty mohou užívat znak města jen se souhlasem rady města.

Podrobná historie znaku města

Právo užívat městský znak mívala v minulosti města a městečka. Hostivice neměla městský statut, a proto ani svůj znak. V roce 1950 bylo toto právo zrušeno a obnoveno až usnesením Národního shromáždění Československé socialistické republiky č. 109/1967 Sb., kterým se vydává Vzorový statut městských národních výborů. V části VII. je stanoveno: „Pokud není obecně stanoveno užívání státního znaku, mohou městské národní výbory, obvodní národní výbory a s jejich souhlasem i podniky a organizace na území města používat znak města. Znak schvaluje po vyjádření příslušného archivu plénium městského národního výboru, které také stanoví způsob jeho používání.“

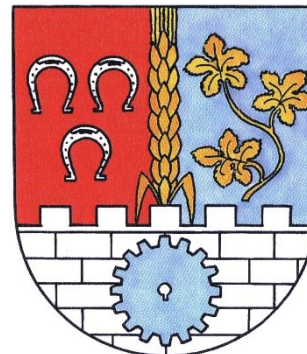
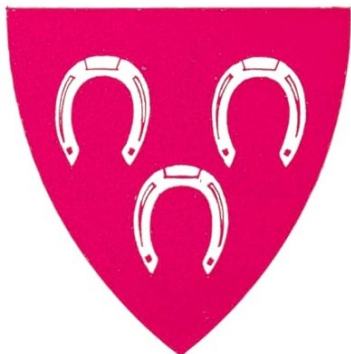

Erb Jana IV. z Dražic
na mostě v Roudnici n. L.

Hostivice získala městský statut přiznáním městského národního výboru k 1. lednu 1978. Národní výbor hned začal pracovat na přijetí městského znaku.

Příprava městského znaku vlastně začala již o rok dříve. V roce 1977 slavila Hostivice 700. výročí svého trvání na základě první písemné zmínky v listině z roku 1277. Tehdejší místní národní výbor nechal vyrobit pamětní talíře, na jejichž dně měl být znak obce. Hostivice svůj znak neměla, úkol navrhnout jej proto připadl tehdejšímu kronikáři Miloši Šrámkovi. Ten se inspiroval erbem vladyckého rodu z Hostivice, jehož erb se však v průběhu doby měnil. Vladyka Jindřich z Hostivice a ze Semčic, který vlastnil Hostivici v roce 1496, měl ve štítě tři podkovy jako vladykové z Vlčí Hory. V 15. století to byly také jen dvě podkovy, nahoře jedna, dole jedna, obě nahoru otevřené. Později je naopak na červeném štítě jedna stříbrná podkova navrchu, dvě dole a všechny dolů otevřené. Klenot jsou tři pera, prostřední bílé, ostatní červená. Tak je tomu i na pečetích Žofie Břekovcové z Hostivice v letech 1571 až 1603. Miloš Šrámek vybral první variantu, která byla použita na pamětních talířích i ve vydané publikaci Hostivice – 700 let života a práce. V této knize byl na přebalu použit i znak Řehníka z Litovic, zakladatele rodu pánů z Dražic. Znak byl pojednán jako zlatá větev vinné révy se třemi listy na modrém poli, původní erb byl zobrazován tak, že znázorňoval celý vinný keř i s kořeny, ne pouhou větev.

Po přiznání městského statutu navrhl znak města heraldik Karel Liška. V knize městských znaků vydané z jeho pozůstalosti je uveden návrh hostivického znaku podobný schválenému, ale mezi červeným a modrým polem byl doplněn ještě obilný klas. Je zajímavé, že oba moderní motivy – ozubené kolo a obilný klas – se později staly součástí loga Hostivického měsíčníku. První dva návrhy znaku projednala rada MěNV na schůzi konané dne 20. dubna 1978 (zápis č. 8) s tímto usnesením: „RMěNV nesouhlasí s předloženými návrhy na znak města Hostivice. V obou návrzích převažuje historie.“ Podoba těchto původních návrhů bohužel není v současnosti známa. K této záležitosti se rada MěNV vrátila na schůzi konané 1. června 1978 (zápis snad č. 10) s tímto závěrem: „RMěNV souhlasí s předloženým návrhem na znak města Hostivice s výhradou, že ozubená kola budou jen v nárysech.“

Znaky vyobrazené v knize Hostivice – 700 let života a práce.

Návrh Karla Lišky.

Zmínka v knize Jiřího Čarka Městské znaky v českých zemích (str. 38) dokládá, že znak před schválením posoudila odborná komise pro otázky znaků měst při Archivní správě ministerstva vnitra ČSR. Znak nebyl schválen zcela podle právních předpisů (výše citovaný Vzorový statut městských národních výborů požadoval schválení znaku plénem MěNV, nikoliv pouze radou MěNV), je však považován za řádně přijatý a platný.

Znak města je uveden v souborné knize Městské znaky v českých zemích s tímto popisem: „Z paty štítu vystupuje asi do třetiny jeho výšky stříbrná městská zeď, kvádrovaná, s pěti stínkami cimbuří. Uprostřed na zdi je modré ozubené kolo, plné, bez loukotí. Horní pole štítu je svisle rozpoltěné. Pravé (pozn.: z pohledu pozorovatele levé) pole štítu je červené a v něm jsou tři stříbrné podkovy, dvě nad jednou, levá polovina je modrá a v ní je zlatá větev vinné révy se třemi listy.“ Tato ve své době výjimečná kniha měla kodifikovat správné podoby městských znaků.

Právo užívat znak a prapor bylo přiznáno všem obcím zákonem České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení). V § 5 tohoto zákona se uvádí: „Není-li zvláštním zákonem stanoveno jinak, mohou obce, jejich orgány a organizace užívat znak a prapor obce. Jiné orgány, organizace a zařízení, právnické a fyzické osoby tak mohou učinit jen se souhlasem obecní rady. Pokud obec nemá historický znak a prapor, mohou jí být na její návrh předsednictvem České národní rady znak a prapor uděleny.“

Z pohledu tohoto zákona je znak města Hostivice i přes svou novost znakem historickým, protože byl přijat před účinností zákona. V souladu s tímto zákonem i s pozdějším novým zákonem o obcích (č. 128/2000 Sb.) se tedy nadále používá.

V roce 2004 navrhl heraldik a vexilolog Mgr. Jan Tejkal prapor (vlajku) města a v rámci toho doporučil městu požádat o stanovení oficiálního, heraldicky adekvátního a právně závazného blasonu (slovního popisu) znaku. Tento blason stanovil podvýbor pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne 23. února 2005.

Pro úplnost: pečetní znamení obce Litovice

V roce 1849 bylo zavedeno obecní zřízení, čímž zanikla dosavadní vrchnostenská správa. V téže roce se spojily Litovice, Břve a Jeneček (Malý Jenč) do jedné politické obce. V počáteční fázi měla každá část této politické obce své razítko (1850), později se ustálil název Spojené obce Litovice – Břve – Malý Jenč (1860), resp. Spojené obce Litovice – Břve – Jeneček (1900). Za protektorátu Čechy a Morava byl název obce zjednodušen na Litovice, také po válce až do sloučení Hostivice a Litovic k 1. lednu 1950 se používal název místního národního výboru Litovice.

1870.

1870.

1937.

1941.

1945.

Spojené obce používaly od počátků obecního zřízení až do sloučení s Hostivicí stálé pečetní znamení. Nalezneme ho na razítkách a hlavičkových papírech, kolem let 1860 až 1870 je doložen i na papírových pečetích připojovaných k listinám.

Pečetní znamení obsahuje motiv pluhu, nad kterým je znázorněno „boží oko“. Po roce 1950 byl tento litovický symbol prakticky zapomenut.

V Hostivici žádné podobné dlouhodobě užívané obecní pečetní znamení nebylo zaznamenáno.

Prameny

- Paměti obce Litovic. Různá úřední razítka a pečetě, str. 89–90. Pamětní kniha sepsaná Ludvíkem Perglem, nyní v SOkA Praha-venkov ve fondu Archiv obce Litovice.
- Kopie zápisu č. 8 ze schůze rady MěNV Hostivice, která se konala dne 20. 4. 1978. Příloha k Návrhu městského praporu pro město Hostivice vypracovanému Mgr. Janem Tejkalem v dubnu 2004.
- Kopie zápisu č. 10 (?) ze schůze rady MěNV Hostivice, která se konala dne 1. června 1978. Příloha k Návrhu městského praporu pro město Hostivice vypracovanému Mgr. Janem Tejkalem v dubnu 2004.
- Dopis kronikáře města Miloše Šrámka PhDr. Vilému Pacholíkovi z 2. června 1983. Kopie dopisu zapůjčeného Jiřím Perglem ve sbírce autora.
- ČAREK, Jiří: Městské znaky v českých zemích. Praha, Academia, 1985.
- Návrh městského praporu pro město Hostivice vypracovaný Mgr. Janem Tejkalem v dubnu 2004. Dokument uložený u Městského úřadu Hostivice pod čj. 2107/04.
- Dopis předsedkyně podvýboru pro heraldiku a vexilologii Parlamentu České republiky Mgr. Ivany Levé starostovi města Hostivice Ing. Jiřímu Pelcovi o doporučení předsedovi Poslanecké sněmovny PČR k udělení vlajky a stanovení blasonu znaku ze dne 23. března 2005, čj. 766/4VO/05/PPH. Dokument uložený u Městského úřadu Hostivice pod čj. 1763/05.
- ČAPKOVÁ, Martina: Sbírká komunálních znaků, pečetí a razítek. V. Život a dílo Karla Lišky. Brno, Nakladatelství PhDr. Ivo Sperát, 2013. ISBN 978-80-87542-06-4.